

SAVON SANOMAT

Irtonumero 1

JOS MAAMIES KESTÄÄ,
NIIN KAIKKI KESTÄÄ.

Sisämaan maalauskansan äänenkannattaja

JOS MAAMIES TAIPUU,
NIIN KAIKKI VAIPUU.

N:o 144

(Kaksikymmentönelmäsivuinen)

Kuopiossa Torstaina joulukuun 14. päivänä

1939

Venäläiset kärsineet Tolva-järvellä musertavan tappion.

Kolme vihollispataljoonaa tuhottu kokonaan ja saatu sotasaaliina 5 hyökkäysvaunua, 9 tykkiä sekä suuri määrä konetuliaseita.

Ankara taistelu Muolaassa. — Vihollinen menettänyt lukuisasti hyökkäysvaunuja ja satoja miehiä.

Ilmavoimamme pommittaneet tuloksellisesti vihollisen kolonnin ja huoltokeskuksia.

Jälleen on saatu todistuksia siitä, että venäläiset lentäjät valittavat pommittamiskohdeksi turvaton väestö. Niinkuin päämajan tilannetiedotuksessa 13. 12. mainittiin, pommittivat venäläiset lentokoneet tiistaina Tammisaaren ja Hangon seutuja. Täysin avoimen Tammisaaren kaupungin lähellä venäläiset heittivät pommeja erään maastilan rakennuksia kohti. Rakennuksissa asuu muualta siirrettyjä vaimoja, pääasiassa naisia ja lapsia. Onneksi ei pommittamista tuottanut mitään vauriota.

POHJOISINTAMALLA RAUHALLISINTA.

Kirkkoniemellä 13. 12. (STT) Norjan sähkösanomatoimiston kirjjeen vaihtaja ilmoittaa: Myös viimekuluneen vuorokauden aikana on suomalais-venäläisellä pohjoisrintamalla ollut rauhallista. Sää oli tiistaina pilvinen ja lentotoiminnalle epäsuotuisa. Viikas liikenne vallitsee edelleen Petsamon ja Salmijärven teillä, mutta mitään häiriötä ei ole tapahtunut. Sveanvikin tiistaina saapunut suomalainen rajapoliisi ei luota tietoihin, joitten mukaan venäläisillä olisi Salmijärven luona ollut menestyksiä. Päämajan tiedotus on ollut, että venäläiset sotajoukot ovat saavuttamansa huonojen tulosten johdosta ajatelleet useita kertoja, ennenkuin ryhtyivät uuteen taisteluun suomalaisien liittopartiotien kanssa, joilla nyt juuri on kaikki edut puoleltaan.

Rintamakuvaus.

STT — Ruotsin sähkösanomatoimiston 13. 12. Kannaksella toimiva kirjjeen vaihtaja kirjoittaa seuraavaa mieltä: Venäläiset rantamakuvaus 13. 12. päämajassa lähtökäynnissä. Keskivälillä annettiin vangiksi otettuna venäläisiä sotilaita. He olivat lämpösti hirtettyjen pommittamisten jälkeen kurjassa kunnossa. Joukkojen erilleen osastoina he olivat erään vuorokauden viettäneet paljolti tyhjänä alla läpimärissä vaatteissa ja jalkineissa, joista varpaat irvistivät. Kokenaista kolme vuorokautta he olivat olleet syömättä ja suomalaispartion kohdattuaan he toivotettiin astautuivat siitä huolimatta, että pommittaja oli takonut heidän päähänsä, että suomalaiset ampuvat heti vankina. Siksi oli suorastaan liikututtavaa kunnian venäläisten kertovan rajatommista ihmetyksestään, kun suomalaiset ampuvat heidät ystävällisesti hoivattuna ja tarjosivat heille savukkeita. He eivät olleet maistaneetkaan kunnan kassan palvelukseen kutsumisensa jälkeen kolme kuukautta sitten. Eräs heistä oli maataloustyöläinen Pietarin parta. Hänellä oli haava jalassa, mureus siitä, että venäläinen päällystys oli ajanut joukkojaan tuleen konekiväärillä. Kuvaaavaa on, että suomalaiset luulivat heidän aluksi pitävän maasta käsiensä, niin likaiset vankien kädet olivat. Kun vangit olivat syönyt kyllikseen, tulkitit muuan heistä kutsuivatutena sanomalla: „Kumpi olemme arvannut ottaa vaimoni mukana“.

Päämajan tilannetiedotus 12. 12. klo 12:

Maavoimat:

Kannaksella on vihollinen 11. 12. kuluessa hyökännyt useissa kohdissa kiivaasti. Kovia taisteluja on käyty koko päivän etenkin Muolaan kirkonmäellä. Miitei yhtämittaiset hyökkäykset on torjuttu ja vihollinen on kärsinyt raskaita tappioita. Asemiemme edessä on sadottain kaatuneita ja olemme tuhonneet lukuisia hyökkäysvaunuja. Itärajalla käytiin varsinkin Tolvajärvellä ankaria taisteluja, jotka päättyivät venäläisten raskaaseen tappioon. Kolme pataljoonaa heidän voimistaan tuhoittiin. Samme sotasaaliiksi 27 konekivääriä, 25 pikakivääriä, 13 konepistoolia ja muuta materiaalia, jonka lisäksi eräitä hyökkäysvaunuja tuhoittiin. Loimolan suunnalla on vihollinen viikkain tykistötoiminnan ohella hyökkäilyt koko päivän. Hyökkäykset torjuttu. Muualla itärajalla jatkuvat taistelut kovina.

Merivoimat:

Ei merkittäviä.

Ilmavoimat:

11. 12. suorittivat vihollisen ilmavoimat vain muutamia tiedustelulentouja, joiden yhteydessä pommittivat Hyyrysaalmaa ja Suomenlahden ulkosaaria. Pommittukset eivät aiheuttaneet vahinkoja. Omat ilmavoimat ovat suorittaneet lukuisia tiedustelulentouja sekä useissa paikoissa pommittaneet ja ampuvat vihollisen kolonnin ja huoltokeskuksia.

Päämajan tilannetiedotus 13. 12. klo 12:

Maavoimat:

Kannaksella on 12. 12. kuluessa ollut pääasiassa paikallisia taisteluja ja partioimintaa, joissa tuhoittiin useita hyökkäysvaunuja. Taistelut taipaleenjoella ovat jatkuneet. Itärajalla jatkuvat vihollisen hyökkäykset kiivaana. Suurimmita osalta ne on torjuttu. Tolvajärvellä suorittajia hyökkäykset on suurella menestyksellä jatkettu. Viholliselta on vallattu viisi keskivälillä hyökkäysvaunua, neljä kenttätykkiä, viisi hv torjuntatykkiä sekä useita konetuliaseita y.m. Käydysissä taisteluissa on vihollinen kärsinyt suuria tappioita.

Merivoimat:

Rannikkopatterimme ovat Koiviston seudulla ampuvat edelleen tulikeskityksiä maarintamalla. Laatokalla ovat patterimme hajottaneet rantateillä vihollisosastoja ja Saunanien suunnalla karkoittaneet kuljetusalusryhmiä.

Ilmavoimat:

12. 12. ovat vihollisen ilmavoimat pommittaneet pilvien yläpuolella lentäen Hangon ja Tammisaaren seutuja sekä muutamia ulkosaaria. Omat ilmavoimat ovat eri sotatoimialueilla tehneet tuloksellisia pommittamisia ja konekivääritykkeitä vihollisen moottoroituja jalkaväkiosastoja vastaan.

— Vankileiristä kävi matka etummaisille puolustuslinjoille. Rintamaseuran, mistä matkamme kulki, oli aikaisemmin kohdistettu raskaan tykistön pommittus. Nyt oli hiljaisella. Akkio viihelti kranaatti metsikön lävitse ja oli nopeasti suojaututtava maahan heittäytymällä. Muuan mukanaolijasta lehtimiehistä, joka yhä eli mielikuvissa, että kysymyksessä on vain maanööveri, kysyi, oliko tämä tosiaan kovaa totuutta. Vastauksen hän sai toiselta kranaattilla, joka laski maahan hänen lähyydessään. — Halloo, kuuluu samaan aikaan erään hyökkäysvaunun torjuntatykin mielen huuto. Neijä venäläistä tankkia on juuri tulossa viiden kilometrin päässä kohti... —

Hajatietoja rintamalta.

STT on saanut seuraavia hajatietoja rintamalta: Ryhmä L. oli etuvartiotehtävissä miehittänyt aseman, jossa konekivääri oli asetettu ladon nurkalle. Yksi mies lähetettiin laatoon tähtystämään. Jonkin ajan kuluttua kohdistui paikalle venäläisen tykistön tuli ja lato sai osuun. Se luhistui ja seljä kaatui konekiväärin päälle. Sisällä ollut mies jäi palavaan laatoon. Ulkopuolella olleet toverit äyökkäivät liekkeihin ja pelastivat taintuneen toverinsa ladosta. Hänen hiuksensa olivat kiertyneet ja lumivalpeita oli vain riekalot siljellä, mutta mies oli kuitenkin hengissä. Kuumentunut konekivääri siirrettiin...

Kansainliiton valiokunta toteaa, että Venäjä on erotettava Kansainliitosta.

Hyökkäyksellään on Venäjä rikkonut kansainliittosopimuksen 16. artiklaa vastaan.

Valiokunta suosittelee „aineellista ja ihmisystävällistä apua“ Suomelle.

Lopullinen päätös asiassa annetaan tänään.

Geneve, Havasin kautta, 13. 12. (STT) Kansainliiton yleiskokous kokoontui keskiviikkona aamupäivällä norjalaisen Hambron puheenjohtajalla. Puheenvuoro annettiin heti Argentiinan edustajalle, joka esitti kysymyksen Venäjän eroittamisesta kansainliitosta. Argentiinan valtuutetun lausunnon jälkeen yleiskokouksen presidentti lykkäsi yleiskokouksen suostumukseksi Argentiinan ehdotuksen Neuvostoliiton eroittamisesta 14 miehen valiokuntaan.

SUOMI EI KIELTÄYTYNYT SUOSTUMASTA RAUHALLISEEN RATKAISUUN.

Geneve, Havasin kautta, 13. 12. (STT) Eilen mitään odottamatonta tapahtui, voinee kansainliiton yleiskokous, jolle komitean esittämien ehdotus on toimitettu, keskiviikkopäivän kuluessa antaa odotetun lausuntonsa Suomen vetoomuksen johdosta. Aamupäivällä pidettiin kokous, jossa muutaman valtuutetun johtajista esittävät lausuntonsa, niiden joulukuussa Argentiinasta, joka virallisesti aikoo vaatia Neuvostoliiton eroittamista kansainliitosta. Asian valaisemiseksi on sihteeristö laatinut raportin, joka nojautuu, ei ainoastaan Suomen valtuuskunnan esittämään tiedusteluun, vaan myös siihen viralliseen kuvaukseen, joka on julkaistu Tassin sähkösanomatoimiston tiedonannosta. Asiakirjasta käy ilmi, että Suomi ei ole kertaakaan solkkauksen eri vaiheissa kieltäytynyt suostumasta rauhalliseen menettelytapaan. Alussa se esyteti välittömään neuvotteluihin neuvostohallituksen kanssa, vaikka tämän ei tarkoitettavan kehottukseen ei sisällynyt mitään tiedotusta neuvottelujen luonteesta ja tarkoituksesta. Neuvostohallituksen kanta ja toimintatapa eivät ole sopuisuudessa Neuvostoliiton allekirjoittamien velvoitusten kanssa. Käydysissä neuvotteluissa neuvostohallitus vaati etuoikeutuksia ja kieltäytyi suostumasta mihinkään sovittelumenetelmään koskevaan ehdotukseen. Mestavolvoimien tunkeutuminen Euromaan ja Neuvostoliiton ilma- ja meritaisteluvuolmien suorittamat pommittukset merkitsevät Kellogg-sopimuksen ja kansainliittosopimuksen loukkauksia. Suomea ja Neuvostoliittoa sitoo hyökkäyksestä määrittyä koskeva sopimus, joka on allekirjoitettu Lontoossa helmikuun 3 päivänä v. 1933. Tämän sopimuksen mukaan, joka on sopuisuudessa Litvinovin esittämän ehdotuksen kanssa, on hyökkäykseksi merkittävä valtio, joka ensimmäisenä on tunkeutunut aseellisin voimin toisen alueella, vaikkapa se olisi tapahtunut ilman sodanjulistusta, tai se, joka annettuaan sodanjulistuksen tai ilman sitä lähettä maa, meri- tai ilma-taisteluvuolmansa hyökkäyksen toisen valtion aluetta, laivoja tai lentokoneita vastaan. Hyökkäyksen tekosyynä ei voida pitää mitään poliittisia, sotilaallisia, taloudellisia tai muunlaisia väitteitä. Tunkeutuminen Suomeen sen jälkeen kun suomalais-venäläiset diplomaattiset neuvottelut olivat katkenneet ja se selkeä, että Neuvostoliitto on, antamalla omaa tukensa, muodostanut suomalaisen hallituksen valitulla alueella, merkittävät kieltämättömästi rikosta v. 1933 sopimusta vastaan. Neuvostoliitto on menettelytavallaan rikkonut kansainliittosopimuksen 16. artiklaa vastaan, jossa sotaan...

turvautuminen kielletään ja siten joutunut samassa artikkelissa määrätyn rangaistuksen alaiseksi, joka tarkoittaa eroittamista kansainliitosta. Tällaisen päätöksen tekeminen kuuluu neuvostolle ja neuvostohallituksella olisi tätä asiaa käsiteltäessä oikeus olla edustettuina. Kuitenkin on hyvin vähäisiä määrää uskotavaa, että Moskovan hallitus sitä haluaa ja sen vuoksi oletetaan kysymyksen tulevan nopeasti käsitellyksi, minkä vuoksi kansainliiton yleiskokous voi lopettaa istuntonsa jo torstaina.

VENÄJÄN HYÖKKÄYS TODETTAAN.

Geneve, Havasin kautta, 13. 12. (STT) 14 miehen valiokunnan odotetaan piakkoin saavan työnsä valmiiksi. Valiokunnan asettama toimituskomitea, johon kuuluvat Bol-

vian, Suomen, Ranskan, Portugalin ja Ruotsin edustajat, on viemäläisellä päätöksellä määrätty, jonka on laatinut Bolivian edustaja. Valiokunnan päättämien suosittelevien mukaisesti toteutetaan päätöksensä Venäjän hyökkäyksiä, josta annetaan hyökkäilytuomio. Selettään, että Venäjän on asetuttu kansainliittosopimuksen ulkopuolelle, jonka vuoksi kansainliittosopimuksen 16. artiklan 4. kohtaa on sovellettava, se on, Venäjä on erotettava kansainliitosta. Raportti esitetään yleiskokoukselle, joka viipymättä, mahdollisesti jo tänä iltana, antaa sille lausuntonsa. Kysymys siirtyy kuitenkin liittosopimuksen mukaisesti neuvoston, joka kokoontuu torstaina sitä käsittelemään. Uskotaan, että Neuvoston ja yleiskokouksen...

Jatk. 5:llä siv.

Kansainliittovaltioiden annettava Suomelle aseellista apua.

Tällaisella toimenpiteellä olisi ratkaiseva vaikutus venäläisten hyökkäyksen torjumiseksi.

Norjalaisen sanomalehden ehdotus.

Oslo, 13. 12. (STT) Aftenposten lausuu keskiviikkona johtavassa kirjoituksessaan m.m.: Jos kansainliitto haluaa palauttaa arvovallansa, on sen sitovasti päätettävä, että jokaisen yksityisen jäsenen on mahdollisimman pian asetettava Suomen käytettäväksi täysin varustettu sotilasosasto, joka vastaisi yksityisen valtion väkijoukkoa, ollen esim. 1/10 pros. siitä. Tämä riittäisi kyllä pysäyttämään länteen suuntautuvan bolshevikien ristirötkön. Myöskin sotakäyttävät jäsenet voisivat suuremmit-

ta vaikeuksia luovuttaa tämän 1/10 prosenttia. Tällaisella kansainliiton taholta tulevalla toimenpiteellä olisi, ei ainoastaan ratkaiseva vaikutus venäläisten hyökkäyksiä rauhallista kansakuntansa vastaan, vaan myöskin avustamaton vaikutus kansainliiton arvovallan ja kansojen keskeiseen rauhaan vastaisuudessa. Voiko maailma ja kansainliitto rauhallisesti katsoa sitä, että koko Suomen nuoris ja kymmeniä tuhansia murta tuhatta? — sanotaan kirjoituksessa lopuksi.

Kuten tiedämme, työskennellään Ruotsissa tarpeekseen sodan jatkohiis joutuneen Suomen kansan auttamiseksi. VII eräs Ruotsin saapunut pien pakolainen. Alla on Dagens Nyheterin toimeenpanonassa kertyneessä saadusta 6000ista pakotista.

Muukalaislegioona Suomen auttamiseksi.

Helsingissä oleva Britannian varakonpuli anouti lupaa muukalaislegioonan perustamista varten.

Reuterin Helsingin-kirjeenvaihtaja ilmoittaa, että Britannian varakonpuli Helsingissä Nigel Allan, joka lupoi toimestaan maanantaina, on Suomen hallitukselta anonut lupaa muukalaislegioonan perustamiseen Suomen auttamiseksi sen taistelussa venäläistä hyökkäystä vastaan.